

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.029/2019/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Görbéné dr. Székely Edit ügyvéd (cím) által képviselt **felperes neve** (cím) felperesnek - a dr. Waldmann Gábor ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.538/2018/20. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részében nem érinti, fellebbezett részében részben megváltoztatja, és a felperest az állam javára terhelő illetékfizetési kötelezettséget 142 600 (száznegyvenkétezer-hatszáz) forintra felemeli, ezt meghaladóan azzal hagyja helyben, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása évi 6,43 % induló ügyleti kamat mértékkel történik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 8100 (nyolcezer-egyszáz) forint áfát tartalmazó 38 100 (harmincnyolcezer-egyszáz) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - külön felhívásra - 190 100 (százkilencvenezer-egyszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

M. J. 2006. május 2. napján az **alperes jogelődje**-vel svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött egy Ford Fiesta 1,3 gépjármű vásárlásának finanszírozása érdekében. A szerződés szerint az alperes jogelődje 2 376 600 forint kölcsönt nyújtott, amelyet a felperesi jogelőd 120 hónapon át, havi 26 883 forintban vállalt visszafizetni azzal, hogy az összes törlesztőrészlet összegét 3 225 960 forintban jelölte meg a szerződés. A felek mértékadó devizanemként svájci frankban állapodtak meg, az adós az árfolyamváltozás elszámolási módjaként „havi fix” konstrukciót választott, mely esetében az árfolyamváltozás elszámolása a futamidő végén történt: fizetendő árfolyamváltozás esetén a futamidő azonos törlesztőrészletek melletti meghosszabbodásával. A szerződésben a THM mértéke 7,05 % volt, az ügyleti kamat induló százalékos mértékét a szerződés nem rögzítette. Az egyedi kölcsönszerződésben, közvetlenül az aláírása fölött az adós kijelentette, hogy a kölcsönszerződés hátoldalán lévő opciós- és adásvételi szerződésben, valamint a HIT/2005.06.01. Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, és magára nézve kötelezőnek ismeri el.

A szerződés részét képező Üzletszabályzat I. fejezete tartalmazza a használt fogalmak definícióját, így I.7. pontja a havi fix konstrukció meghatározását az egyedi kölcsönszerződésbe foglaltakkal azonosan, I.15 pontja a törlesztőrészlet, I.16. pontja a mértékadó devizanem, I.17. pontja a

mértékadó kamatláb, I.20. pontja az árfolyam, I.21. pontja a rendkívüli árfolyamesemény, I.22. pontja a mértékadó árfolyam meghatározását. Az Üzletszabályzat I.25. b) pontjában az árfolyamváltozás (kamatváltozás II.) meghatározását és kiszámításának módját rögzíti.

A hitelező az Üzletszabályzat IV.4. pontja szerint a folyósított kölcsön összege után jogosult kamatot felszámítani, a pont rögzíti a kamatszámítás képletét is.

Az Üzletszabályzat az árfolyamkockázat viselése körében is tartalmaz rendelkezéseket: a IV.6. pont szerint az esedékes törlesztőrészletre jutó árfolyamváltozást (kamatváltozás II.) utólag terheli ki a hitelező, melyet az V.2. pont szerint a kamatváltozást terhelő bizonylatok alapján az adós megfizetni vállal. Az V.6. pont értelmében arra az esetre, ha a mértékadó devizanem nem forint, az adós vállalta mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az Üzletszabályzat XI. fejezete az árfolyamváltozásból eredő esetleges többlet fizetési kötelezettség havi fix konstrukció esetén alkalmazott szabályait rögzítette.

Az Üzletszabályzat IV.7. pontja szerint a kölcsönszerződés elsődleges biztosítékként a finanszírozott gépjárműre alapított opciót tekintették. E pont szerint az 5 évnél hosszabb futamidejű szerződések esetén a hitelező felszólítására az adósköteles volt újabb vételi jogot engedni a gépjárműre.

A kölcsönszerződés létrejöttének napján kelt opciós szerződésben foglaltak szerint a felek vételi jog biztosítására a gépjárműre elidegenítési- és terheli tilalmat kötöttek ki. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartamra kötötték ki, de azt legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja a hitelező, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesíti.

Az Üzletszabályzat VI.1. pontja értelmében az adós köteles volt a gépjárműre vételi jogot és annak biztosítására elidegenítési- és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és a törzskönyvet az e jogok jogosultjának, alperesi jogelődnek megküldeni. A gépjármű törzskönyvét az alperes tartotta birtokban.

A alperes jogelődje 2010. 08. 31. napján beolvadt az alperes-be.

M. J. adós 2015. április 18. napján elhunyt, **Dr. O. Zs. v.-i** közjegyző 34024/Ü/368/2015/6-I. ügyszámú teljes hatályú hagyatékátadó végzésével a finanszírozott gépjárművet osztályos egyezség, öröklés jogcímén a hagyatéki terhek viselésének kötelezettségével 1/1 arányban örökhagyó gyermeke **felperes** részére adta át. Hagyatéki teherként az alperes által a perbeli devizaalapú kölcsönszerződésből eredő hagyatéki hitelezői igényt is feltüntették.

Az alperes a 2014. évi XXXVIII. és 2014. évi XL. törvény előírásai szerint az elszámolást elvégezte, az felülvizsgált elszámolás.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a perbeli szerződésekből eredő követelés Forex Trade devizapáros fogadás, a hitel CHF/HUF devizapár árfolyamfogadásból ered, ezért az a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban Ptk.) 204. § (1) bekezdés a) pontja szerint bírói úton nem érvényesíthető követelés.

Másodlagosan állította a szerződés érvénytelenségét. Álláspontja szerint a felek szerződési akarata az árfolyamkockázatra nem terjedt ki, hivatkozott a Ptk. 205. § (3) bekezdésére. Az árfolyamkockázat fennállása, viselése körében adott tájékoztatás nem volt megfelelő, ennek folytán a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető. A kölcsönszerződés CHF alapú feltétele elsődlegesen jogszabálysértés, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban Hpt.) 203. § megsértése miatt érvénytelen, mivel a jogszabályi követelményeknek megfelelő kockázatfeltárási nyilatkozat közöttük

nem keletkezett, kockázatfeltárássra egyáltalán nem került sor. Másodlagosan tisztességtelenségre hivatkozott. Hivatkozott arra, hogy az alperes kölcsönszámítása hibás, valamint arra, hogy az Üzletszabályzatot és a kölcsönszerződés sem ismerhette meg, az ügyintéző azt számára nem magyarázta el. A kölcsönszerződésen kívül egyéb dokumentumot a részére át nem adtak, azokat nem ismerhette meg és arról sem kapott tájékoztatást. A kölcsönszerződés nem tartalmazza a két devizanemű kölcsönügylet számítási módját és a kamatot még utalás szinten sem, de az általános szerződési feltételekben és a kondíciós listában sincs benne a kétnemű árfolyam.

Állította, hogy szerződés a kötelező alakiság megsértése okán, a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint semmis, a szerződés lényeges tartalmi elemét: a kamatot, díjat és egyéb költségeket nem foglalta az alperes írásba. A szerződés semmisségét állította a Hpt. 213. § (1) bekezdés a., b., c., e. pontjába ütközés miatt.

Állította, hogy a szerződésből eredő valamennyi kötelezettségének 2014. november 5. napjával eleget tett, kérte a szerződés ítélethozatalig való hatályban tartása mellett az alperes kötelezését 60 306 forint és 2015. december 14. napjától törvényes kamatai megfizetésére (5.P.20.538/2018/3.).

Kérte továbbá az alperest kötelezni a gépjármű törzskönyvének kiadására és az elidegenítési és terhelési tilalom törlésére kötelezni és perköltségben marasztalni.

Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását, költségben marasztalását azzal, hogy az érvénytelenség esetleges megállapítása esetére a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján kérte a szerződés érvényessé nyilvánítását 6,43 % induló ügyleti kamat megállapítása mellett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a HIT-15754/06. számú kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az induló ügyleti kamat éves százalékos mértéke 6,42 %. Megállapította, hogy a HIT2005.06.01. számú Üzletszabályzat IV.7. pontja érvénytelen, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperes részére a kölcsönszerződéssel érintett gépjármű törzskönyvét, valamint a bejegyzett vételi jog, valamint elidegenítési- és terhelési tilalom törlésére vonatkozó nyilatkozatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A felperest 51 000 forint, az alperest 36 000 forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára, megállapította, hogy a felek saját perköltségük viselésére kötelesek.

Az elsőfokú ítélet indokolásában a szerződés létre nem jöttére alapított kereset vonatkozásában rögzítette, hogy habár a kölcsönfelvevő meghallgatására nincs lehetőség, a csatolt „finanszírozási kérelem visszaigazolása” okirat bizonyítja, hogy **M. J.** e visszaigazolásban foglalt kondíciók mellett kívánta megvásárolni a gépjárművet, és ennek megfelelően kötötte meg a kölcsönszerződést, hiszen a visszaigazolás és a kölcsönszerződés adatai teljesen fedik egymást.

A Ptk. 205. § (1) és (2) és 523. § (1), valamint a Hpt. 210. § (2) bekezdésének felhívása mellett megállapította, hogy a kölcsönszerződés a felek között létrejött, mivel tartalmazza a nyújtott kölcsön összegét, futamidejét, a kamat mértékét, a teljes hiteldíj mutatót, amely tartalmazta a kamaton felüli egyéb költségeket is, a szerződésszegés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének feltételeit is. A szerződés nem svájci frank kölcsön nyújtására vonatkozik, így a deviza összege meghatározásának hiánya nem eredményezi, hogy a szerződés nem jött létre.

A felperes kétséget kizáróan nem bizonyította, hogy a felek között a kölcsönszerződésen kívül Forex Trade vagy egyéb jogviszony is létrejött volna. A felek közös akarata kölcsönszerződés megkötésére irányult, melynek lényeges kérdéseiben a felek megállapodtak, így azt érvényesen létrejötnék kell tekinteni. Annak, hogy a szerződés pénzügyi forrását az alperes milyen pénzügyi műveletekkel teremtette meg, a felek szerződésének szempontjából nincs jelentősége.

A felek a fizetendő kamat összegét meghatározták részben az Üzletszabályzat IV.4. pontjában, részben pedig a kölcsönszerződés egyedi részében, amely a kölcsön összegén felül a teljes fizetendő összeget tartalmazza. A kamat nem százalékos mértékben történő meghatározása legfeljebb a szerződés érvénytelenségét vonhatná maga után, a szerződés létre nem jötté tehát ezen okból sem megállapítható.

A szerződés alapján megállapítható, hogy a szerződő felek között devizaalapú kölcsönszerződés jött létre, mely szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatását.

Az alperesi jogelőd a 6/2013. Polgári jogegységi döntés 3. pontja szerint a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek eleget tett a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt egyedi szerződés és annak elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat rendelkezéseivel együttesen és a szerződéskötés előtt az üzletkötő részéről.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjának megsértésére alapított kereset vonatkozásában előbb rögzítette, hogy azzal a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.581/2016/2. számú végzésében kifejtetteknek megfelelően a perben érdemben nem foglalkozott, mivel a felülvizsgált elszámolás szabályainak megalkotásával ezen érvénytelenségi oknak a jogkövetkezményét maga a jogalkotó rendezte. A felperes nem nyújtott be jogorvoslati kérelmet az elszámolással kapcsolatban, ezért az alperes számításait fogadta el. Kifejtette ugyanakkor, hogy a szerződés az ügyleti kamat százalékos mértéke feltüntetésének hiányában érvénytelen, a kereset e körben alapos. A kölcsön-szerződésben megjelölt összes törlesztőrészlet és a kölcsön összege alapján a kamat éves százalékos mértéke kiszámítható (6,43 %), feltüntetésének elmaradása csupán a kölcsönszerződés formai hiányosságát jelentette. Az érvénytelenség oka ezért a Kúria Gfv.VII.30.167/2016/7. Ítélete szerint kiküszöbölhető, a Ptk. 237. § (2) bekezdésére, a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 5. pontban, a 6/2013. Polgári jogegységi határozat 4. pontban foglaltakra figyelemmel a szerződést érvényessé nyilvánította.

Kifejtette, hogy a felperes által vállalt szerződés változó kamatozású konstrukció, amelyben az ún. referencia-kamat módosulása automatikusan maga után vonja az ügyleti kamat változását. A szerződés tehát meghatározza azokat a feltételeket, melyek bekövetkezése estén az alperes jogosult egyoldalúan megváltoztatni a hiteldíjat, illetve azon belül az ügyleti kamat mértékét, a szerződés semmisége a Hpt. 213. § (1) bekezdése d) pontja alapján nem állapítható meg.

A kölcsönszerződés egyértelműen és világosan tartalmazza a hiteldíj mutató 7,05 %-os mértékét, nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába.

Alaposnak találta ugyanakkor a felperes törzskönyv kiadása iránti kérelmét, mivel az üzletszabály rendelkezéseinek értelmezése során arra a következtetésre jutott, hogy nem az opciós-, illetve adásvételi szerződésen kívüli önálló, atipikus biztosítéknak tekintendő a gépjármű törzskönyvének alperesi birtokban tartása és a korlátozó bejegyzés az elidegenítési és terhelési tilalomra. Az Üzletszabályzat VI.1. pontja ugyanis kifejezetten a szerződés biztosítására kikötött vételi jog, valamint elidegenítési- és terhelési tilalomra tekintettel rendelkezik úgy, hogy a törzskönyvet a hitelezőnek kell kiadni.

Az opciós szerződés 2011. 05. 02. napján a nélkül szűnt meg, hogy az alperes ezen jogát érvényesítette volna, ami következtében megszűnt az ennek biztosítására kikötött elidegenítési- és terhelési tilalom is, és ezzel az alperes azon joga, hogy a gépjármű törzskönyvét birtokban tartsa.

Megállapította, hogy az Üzletszabályzat IV.7. pontja a Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. § (2) bekezdése alapján semmis. Az alperes újabb opciós szerződés megkötésére a felperest nem szólította fel, ilyen szerződést a felek nem kötöttek, ezért ezen érvénytelenségi okkal kapcsolatban külön marasztalásnak nem volt helye, így a megállapításra irányuló kereset előterjeszhető és érdemben elbírálható volt.

A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltségről.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen kérte annak megállapítását a Ptk. 204. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése, valamint a szerencsejátékokról szóló 1991. évi XXXIV. törvény 14. § e) pontja, 28/A. §, valamint a Pp. 123. § és 369. § a) pontja alapján, hogy a felek közötti szerződésből eredő követelés bírói úton nem érvényesíthető árfolyamfogadásból eredő követelésnek minősül. Részletesen kifejtette, hogy a felek szerződése tartalma szerint nem kölcsönszerződés, hanem úgynevezett Forex Trade devizapáros fogadás, amely tartalmilag szerencsejáték. Álláspontja és a fellebbezésben levezett számításai szerint a 2014. évi XL. törvény szerinti felülvizsgált elszámolás is a jogviszony e jellegét támasztotta alá. Állította, hogy az alperes által készített elszámolás sérti a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint a 250/2000. Korm. rendelet és az elszámolási törvény 3. § rendelkezéseit. A felperes kölcsönre vonatkozó nyilvántartás helyett úgynevezett Forex Trade ügyletre vonatkozó nyilvántartást vezetett, nyilvántartása is sérti a számviteli törvényben foglaltakat. Az elsőfokú bíróság e körben a bizonyítási terhet nem osztotta ki, ítéletében nem indokolta a felperestől eltérő álláspontját.

Állította továbbá, hogy a felek közötti kölcsönszerződés érvénytelen, mivel nem tartalmazza a külföldi deviza nyilvántartásának módszerét, a devizanemű kölcsön számításának módját. A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerint semmis, mivel nem határozza meg a kölcsönnek sem forint, sem svájci frank összegét, és azok nem is kiszámíthatóak, az alperes a kiszámításhoz szükséges devizavételi árfolyamot egyoldalúan határozhatja meg. E körben hivatkozott az Európai Unió Bíróságának C-126/17. és C-227/18. szám alatti határozatában foglaltakra.

Állította továbbá, hogy a kölcsönszerződés semmis a Hpt. 212. § (1) bekezdése, valamint 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján is, mivel ugyan tartalmaz egy THM mértéket, de nem részletezi, hogy ez mely díjakból, költségekből áll össze. Abban az esetben, ha a THM csupán ügyleti kamatot tartalmaz, akkor meg kellene egyeznie az ügyleti kamat százalékos mértékével. A THM számítása a devizaalapú elszámolás miatt deviza konverzióval történik, melyhez szükséges lenne a devizaárfolyam pontos napjának szerződésben való rögzítése, amely azonban a szerződésben nem szerepel. A hirdetményben foglaltakra hivatkozni a Hpt. 210. § (4) bekezdése értelmében nem lehet. Állította továbbá, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja szerint is semmis, mivel az árfolyamrés kiesésével a havi törlesztőrészlet sem meghatározott és nem valós.

A szerződés semmis a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján is, mivel az ügyleti kamat mértékét, a költséget nem tartalmazza, ugyanezen ok miatt a szerződés a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe, és a Ptk. 217. § rendelkezéseibe is ütközik. Az Európai Unió Bíróságának C-42/15. szám alatti, valamint C-448/17. szám alatti határozatára utalva állította továbbá, hogy a bíróság a szerződésben nem szereplő ügyleti kamat mértékét nem pótolhatja, a szerződés érvénytelenségét nem orvosolhatja, hiszen szerződéses akarat pótlására nem jogosult.

Állította, hogy az alperes részéről eljáró ügyletkötő az általános szerződési feltételt, üzletszabályzatot nem magyarázta el, nem ismertette meg vele. Az üzletszabályzat így a Ptk. 205/B. § szerint nem vált a szerződés részévé. A Ptk. 217. § alapján az ÁSZF és üzletszabályzat semmissége alaki okból is megállapítható, amennyiben ezen hivatkozásait a bíróság nem osztja, az ÁSZF és üzletszabályzat a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Kérte e körben az alperes képviselőjében szerződéskötéskor eljáró személy tanúkénti kihallgatását.

Állította, hogy a devizaalapúság körében a felek között nem volt konszenzus. Az alperes a szerződés megkötésekor nem adott arról megfelelő tájékoztatást, hogy a kölcsön devizaalapú, a felperes ekként nem ismerhette fel a szerződés devizaalapúságából származó terheket, a szerződéssel együtt járó kockázatokat sem. Az Európai Unió Bírósága C-26/13. szám alatti ítéletének megfelelően a felperesnek tájékoztatnia kellett volna az árfolyam törlesztőrészletre gyakorolt hatásáról, az árfolyam forintban kifejezett tartozásra gyakorolt hatásáról, illetőleg az árfolyam fedezetre gyakorolt hatásáról is, ilyen tájékoztatást azonban nem kapott. Hivatkozott arra, hogy az alperes megszegte a Hpt. 203. § (1), (6) és (7) bekezdésében meghatározott kötelezettségét, melyet a PSZÁF határozata is megállapított, kérte alperes kötelezését ezen határozat becsatolására. Utalt e körben az Európai Unió 2008/48/EK. irányelvében, illetőleg az azt értelmező C-449/13.; C-565/12 alatti ítéletben foglaltakra is. Állította, hogy az alperes megszegte a Hpt. 78. § szerinti kötelezettségét, valamint a 244/2000. (XII.24.) Korm. rendelet 11. § b) és d) pontjában foglaltakat is. Sérelmezte, hogy a szerződés nem tartalmaz úgynevezett stop-loss árfolyamot, azaz olyan árfolyamat, mely mellett automatikusan megtörténik a kölcsönszerződés forintosítása.

Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperes devizaváltási tevékenységet pénzügyi vállalkozásként nem végezhetett, ilyen engedély hiányában viszont valamennyi, az átváltásból származó bevétel érvényesítése jogalap nélküli.

Állította, hogy keresete a járásbíróóság hatáskörébe tartozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint a felperesnek a másodfokú eljárás költségeiben való marasztalását.

A BH.2016.178. számon közzétett eseti döntést felhívva állította, hogy az általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzat a szerződés részévé vált. A felek devizaalapú szerződést kötöttek, melynek lényegi jellemzője, hogy az árfolyamváltozás kockázatát az adós viseli, az üzletszabályzat rendelkezéseiből gondos átolvasás és megfelelő értelmezés mellett világosan megállapítható volt, hogy a kölcsönszerződés árfolyamkockázattal jár. Az Európai Unió Bíróságának C-126/17. számú döntése és a Kúria 1/2016. számú polgári jogegységi döntése szerint is megállapítható, hogy a szerződés nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjába. Nem vitatta, hogy a kamat százalékos mértékét a szerződés nem tartalmazta, ez azonban csupán a szerződés formai hiányosságát jelentette, az érvénytelenség oka kiküszöbölhető volt. Utalt arra, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása a fogyasztó helyzetén nem változtat.

Kiemelte, hogy ő maga nem játékszervező, a szerződés nem egy jövőbeli esemény eltalálására vonatkozik, tehát fogadási engedélyre szükség nem volt, a felperes ezen hivatkozása teljesen megalapozatlan.

Az ítéletábra fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A felperes hatásköri kifogásával kapcsolatosan az ítéletábra rögzíti, hogy habár a felperes V.-i Járásbíróasághoz benyújtott keresetében valóban kifejezetten kérte mellőzni a szerződés egyes rendelkezései tisztességtelenségének vizsgálatát, később keresetét felemelve (2017. március 28. napján kelt beadványában) kifejezetten hivatkozott a szerződési feltételek tisztességtelenségére, és indítványozta az ügy áttételét a Nyíregyházi Törvényszékre. A felperes ezen felemelt keresete a Pp. 23. § (1) bekezdés k) pontja szerint törvényszék hatáskörébe tartozott, így helyesen került sor a keresetlevél áttételére, melyet egyébként felperes sem sérelmezett. A keresetlevél jogerős áttételét követően a Pp. 27. § (2) bekezdésére figyelemmel a per még akkor is a törvényszék hatáskörébe tartozna, ha a felperes keresetét leszállítva ismét akként nyilatkozott volna, hogy a szerződési

rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatát nem kéri. A felperes ugyanakkor másodlagosan hivatkozott bizonyos szerződési kikötések tisztességtelenségére.

Az elsőfokú ítéletnek az alperest törzskönyv és a vételi jog, elidegenítési és terhelési tilalom törléséhez szükséges nyilatkozat kiadására kötelező, továbbá az Üzletszabályzat IV.7. pontjának érvénytelenségét megállapító rendelkezését fellebbezés nem érte, a felperes fellebbezésében nem sérelmezte továbbá az ítéletben a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütközés miatt megállapított érvénytelenségét sem. A Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel az ítéletábra e rendelkezéseket nem érintette.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott a Ptk. 204. § (1) bekezdés a) pontjára, hivatkozásával ellentétben a felek közötti jogviszony a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény 14. § által felsorolt egyetlen szerencsejáték fajtának sem felel meg, így e törvény 28/A. § (1) bekezdésében definiált fogadás egyetlen fogalmi elemét sem hordozza. A felperes a jogviszonyban nem saját forrásait kockáztatta bizonytalan jövőbeni esemény megtipplése révén, hanem az általa megszerezni kívánt gépjármű vételárának megfizetése érdekében pénzt kapott az alperesi jogelődötől, melynek szerződés szerinti visszafizetését vállalta. A jogviszony lényege tehát nem a jövőbeli árfolyamok megjósolása, árfolyamot érintő fogadás, a felek esetleges nyeresége sem ebből származott. Az adós egy fogyasztási cikket kívánt megszerezni, és azt vállalta, hogy a részére biztosított forrás költségét, valamint az alperes üzleti hasznát megfizeti, az alperes célja pedig az üzleti kölcsön biztosítása mellett meghatározott nyereség elérése volt.

A felperes által hivatkozott, Járai Zsigmond által az Országgyűlés Vizsgálóbizottsága előtt tett nyilatkozat nem alkalmas a felperesi érvelés alátámasztására, az nem jogi fogalmak szerinti minősítést, csupán a nyilatkozó magánvéleményét tartalmazza.

A felperes azt is tévesen állította, hogy a jogalkotó kockázatot kizárólag a kölcsön nyújtójához kapcsol, az adósnak fogalmilag nem lehet a hiteljogviszonyhoz kapcsolódó kockázata. A hitel futamideje alatt az adós teljesítésére fordítható forrásai a felektől független körülményekre tekintettel csökkenhetnek, az adós oldaláról a kölcsön kockázata, hogy erre is figyelemmel képes-e fizetni a felvett összeget és annak kamatát. Változó kamatozású jelzáloghitel esetén a futamidő alatt a fedezet értéke is csökkenhet, mely esetben a fedezet kiegészítésének kötelezettsége, vagy a fedezet elvesztése is felmerülhet kockázatként. E kockázatok viselésére minden kölcsönjogviszonyban köteles. A deviza alapú szerződésben az árfolyamváltozás kockázata az adóst és a hitelezőt az árfolyammozgás irányától függően egyaránt terhelheti, ez azonban a felek közötti jogviszony minősítésére nincs kihatással.

A felperes állításával ellentétben az árfolyam műveletek nem tőkeáttételes devizakereskedésre, határidős ügyletre vonatkoznak, hiszen az olyan származékos ügylet, melynek során a két fél arra vállal kötelezettséget, hogy az ügylet alapjául szolgáló aktivált egy későbbi időpontban a szerződés megkötésének időpontjában kikötött áron megveszi, illetve eladja, ez azonban a felek szerződésének nem tárgya. A kölcsönszerződés keretében a törlesztőrészletek számítása során figyelembe veendő deviza értékét nem rögzítik előre, hanem az egyes törlesztőrészletek esedékességének időpontjában érvényes árfolyam alapján határozzák meg. A hitelintézet által végrehajtott azon műveletek, amelyek során a devizában kifejezett összegeket a kölcsönszerződés árfolyamra vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a nemzeti pénznemre váltja át, a kölcsön és törlesztőrészletei összegének kiszámítása céljából végzett olyan árfolyam tevékenység, amely tisztán kiegészítő jellegű a deviza alapú fogyasztói kölcsön nyújtásához és törlesztéséhez képes, nincs más funkciója, mint hogy a kölcsönszerződésből eredő alapvető fizetési kötelezettségek teljesítésének módjául szolgáljon (Az Európai Unió Bírósága C-312/14. számú ítélet 55. és 57. pont).

A felperes által a forrás megjelölése nélkül előterjesztett, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseit értelmező jogi okfejtése nem alkalmas a fentiekkel ellenkező bizonyítására. A felek szerződésének jogi minősítését nem teljesítés során egyik fél által alkalmazott elszámolás, hanem a feleknek a szerződéskötéskor megnyilvánuló megállapodása határozza meg. Nem a szerződés létrejöttét vagy érvényességét, hanem csupán a felek közötti elszámolást érinti, ha az alperes jogelődje az elszámolást esetlegesen nem a kölcsönszerződésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján folytatta, a felperesnek elszámolás helyességének megállapítására irányuló kereseti kérelme nem volt, az elszámolást csupán a szerződés létre nem jötte, érvénytelensége jogkövetkezményeként kérte.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiemeli továbbá az ítéletábra, hogy 2014. évi XL. törvényben előírt elszámolás helyessége kizárólag a törvényben meghatározott eljárási rend keretein belül volt vitatható, az ítéletábra ezért érdemben nem vizsgálhatta a fellebbezés azon felvetését, mely szerint a kölcsön törvényes elszámolása a mai napig nem történt meg, az elszámolás nem helytálló.

A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az üzletszabályzatot részére nem adták át, azt vele nem ismertették meg, nem magyarázták el, kérte e körben tanúbizonyítás fogatosítását.

Sem az elsőfokú bíróság, sem alperes nem állította, hogy az üzletszabályzatba foglalt rendelkezéseket a felek egyedileg megtárgyalták volna, ezért a fellebbezésben felhívott 2/2011. (XII.12.) PK véleményben foglaltak alkalmazására nem kerülhetett sor.

Az üzletszabályzat rendelkezései között a szokásos szerződési gyakorlattól, szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen eltérő kikötés nem szerepelt, ezért ahhoz, hogy az üzletszabályzat rendelkezései a szerződés részévé váljanak, a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésére figyelemmel elegendő volt, ha az alperesi jogelőd lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és azt a felperesi jogelőd kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadja. Ráutaló magatartásnak minősül a szerződés aláírása, a kölcsön igénybe vétele és törlesztésének megkezdése is. Ahhoz, hogy az Üzletszabályzat a szerződés részévé váljon, nem szükséges, hogy azt alkalmazója szóban is ismertesse, elmagyarázza. A Ptk. 4. § (4) bekezdésében rögzített általános jogelvből következően az adós kötelezettsége a szerződés és a részét képező üzletszabályzatnak elolvasása, tanulmányozása.

Vita esetén az általános szerződési feltétel alkalmazójának kell bizonyítania, hogy a fenti feltételek teljesültek, amelynek akként is eleget tehet, hogy az adós erre vonatkozó elismerő nyilatkozatát a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirati formában megkötött szerződésbe foglalja. A felperesi jogelőd a szerződés-ben elismerte az Üzletszabályzat átvételét, megismerését. Ahogyan az elsőfokú bíróság is megállapította, az egyedi kölcsönszerződés és az üzletszabályzat fizikai egységet képezett. Mindezekkel a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesítését az alperes megfelelően igazolta, ezért a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a jogszabályi feltételek mégsem valósultak meg, mely bizonyítás nem járt sikerrel. Az alperes bejelentette a szerződéskötéskor eljáró személyeket, akik közül tanút tanúként a bíróság kihallgatta. A tanú, vallomása szerint, a szerződés megkötésénél nem volt jelen, a szerződést ténylegesen **H. K.** vagy **M. A.** köthette. Állította, hogy az ügyfelek a helyszínen a szerződésből és az üzletszabályzat is kaptak példányt. A felperes hivatkozása szerint édesapja egy férfi üzletkötővel tárgyalt, akit azonban megnevezni nem tudott, ezen személyt sem a tanú, sem az alperes nem tudta beazonosítani. Figyelemmel arra, hogy a felperes nyilatkozata szerint édesapja nem **H. K.**-val tárgyalt, az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte e tanú kihallgatását miután a tanú idézése többszöri alkalommal nem vezetett eredményre.

Megalapozatlanul állította a felperes az üzletszabályzat a Ptk. 217. § (1) bekezdésére alapított semmisségét is. Az Üzletszabályzat az írásba foglalt, felek által aláírt kölcsön-szerződés részét

képezte, azzal fizikai egységet is alkotott, az üzletszabályzat érvényességéhez a Ptk. 217. § (1) bekezdésére tekintettel sem szükséges, hogy azt a felek külön is aláírják.

A felperes fellebbezésében ugyan állította, hogy az ÁSZF és az üzletszabályzat semmis a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése, azaz tisztességtelensége folytán, azonban ennek indokát nem adta. (Megjegyzi az ítélőtábla, hogy jelen szerződéshez külön, az üzletszabályzattól elkülönült általános szerződési feltétel nem tartozik.) A Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján azonban csupán egyes szerződéses rendelkezések tisztességtelensége állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felek szerződési akarata a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés szerint svájci frank alapú kölcsönszerződés megkötésére irányult. Az egyedi kölcsönszerződés, illetőleg azt megelőzően keletkezett, felperesi jogelőd által is aláírt finanszírozási kérelmek egyértelműen rögzítik, hogy a felperesi jogelőd svájci frank alapú kölcsön nyújtása iránti kérelmet terjesztett elő az alperesi jogelődnél, ennek megfelelően került sor svájci frank alapú kölcsön megkötésére. Ezzel ellentétes hivatkozását a perben felperesnek kellett volna bizonyítania, önmagában ennek állítása azonban az okiratban foglaltak megdöntésére nem elegendő.

A perbeli szerződés a kölcsönszerződés Ptk. 523. § (1) bekezdésében meghatározott kötelező elemeket tartalmazza, így tartalmazza az ügyleti kamat mértékét is, azonban azt nem a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott százalékos formában, hanem nominális összegben, az összes visszafizetendő törlesztőrészlet összegének, illetőleg a kölcsön összegének különbözeteként. A szerződés létrejöttéhez ugyanakkor csupán az szükséges, hogy a kölcsönszerződés a megfizetendő kamatot valamely módon tartalmazza, a Hpt. 210. § (2) bekezdésének, és Ptk. 217. § (1) bekezdésének a szerződés megfelel abban az esetben is, ha a kamat összege abból nominális összegben meghatározható. A szerződés ebben az esetben létrejön, azonban az ügyleti kamat százalékos mértéke feltüntetésének hiányában - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint érvénytelen.

Mindezekre tekintettel a felperes által a szerződés létre nem jötte körében előadott fellebbezési hivatkozások nem voltak megalapozottak. A felperes fellebbezésében alaptalanul állította továbbá a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét is az alábbiak szerint.

Az alperesi jogelőd a perbeli szerződés megkötésekor nem alkalmazott a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatot, azonban ezen rendelkezések megsértése nem okozza a kölcsönszerződés Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségét. A következetes bírói gyakorlat szerint más jogágak kötelező szabályait sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy a jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy pedig az erre irányuló jogalkotói szándék a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvalóan megállapítható. (BDT.2006. 1450; BDT.2009.2004.). A Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésével kapcsolatban e feltételek egyike sem áll fenn. Erre tekintettel indokolatlan a PSZÁF határozat beszerzése. Az ítélőtábla által más eljárásból ismert határozat a külön megszövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat hiányát állapította meg, és emiatt közjogi jellegű jogkövetkezményt alkalmazott. A felügyelet ugyanakkor az eljárása során nem vizsgálta, a határozatban sem rögzítette, hogy az egyes kölcsönszerződések megkötése során az alperesi jogelőd az árfolyamkockázat fennállásáról, annak az adós fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatásáról szóló tájékoztatást egyéb módon megadta-e az ügyfeleknek.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az egyedi kölcsönszerződés, valamint az annak részét képező üzletszabályzat rendelkezéseinek (üzletszabályzat I.7; I.17; I.22; I.23; I.25. b) és c); IV.6.; V.6., illetőleg a felperes által választott konstrukcióra irányadó XI.1.-4. pontjai) átolvasását követően, annak tanulmányozása után az átlagos, körütekintő és tájékozott fogyasztó számára is felismerhető, hogy a svájci frank, mint mértékadó deviza árfolyamának emelkedése az adós fizetési kötelezettségét arányosan növeli, annak alapján a törlesztőrészlet mellett árfolyam fizetésére is köteles. Az árfolyamkockázat fennállásáról és annak adósra gyakorolt gazdasági következményeiről szóló tájékoztatást nem az üzletszabályzat egyetlen pontja, hanem az üzletszabályzatban meghatározott rendelkezések összessége tartalmazza. Az I.25. b) pontban megadott képlet tartalmazza az árfolyam és fizetési kötelezettség összefüggésének leírását, ennek mechanizmusa is rögzítésre került a szerződésben. Az egyszerű szorzási műveletet tartalmazó meghatározás alapján egyértelmű, hogy az adós fizetési kötelezettsége az árfolyamváltozással egyenes arányban, annak megfelelően fog növekedni. A V.6. pont egyértelműen rögzíti, hogy az árfolyamváltozás hatásait kizárólag az adós köteles viselni, a kockázat csak euró-alapú hitelnél limitálható. A szerződés részét képező üzletszabályzat maga is definiálja a rendkívüli árfolyameseményt I/21. pontjában, amelyben kifejezetten utal arra, hogy a mértékadó árfolyamhoz képest az árfolyam akár 150 %-kal is magasabb lehet, melyből az átlagos fogyasztó számára is egyértelmű, hogy az árfolyam és ezzel fizetési kötelezettsége jelentősen nőhet, annak szerződésbeli korlátja nincs. Ezen rendelkezések alapján az átlagos fogyasztónak is fel kellett ismernie az árfolyamváltozás pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt jelentős gazdasági következményeit. A tájékoztatás megfelel az Európai Unió Bíróság C-51/17. számú ítéletében megfogalmazott követelményeknek is, kiterjed a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének törlesztőrészletre gyakorolt hatására.

A fellebbezésben felhívott C-227/18. szám alatti végzés szerint a 93/13/EGK. Tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdése és 5. cikke alapján sem szükséges, hogy a hitelező az árfolyamkockázat vonatkozásában kifejezetten figyelmeztesse arra a fogyasztót, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa. Az itt megfogalmazottak szerint megfelelő a tájékoztatás, ha a szerződésből a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsátott teljes összeg és a törlesztőrészletek összege egyértelműen meghatározható, emellett a fogyasztót tájékoztatták arról, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, és átláthatóan feltüntették annak a mechanizmusnak a konkrét működését, mely a fogyasztóra telepíti az árfolyam-kockázatot. Ezen feltételeknek pedig a perbeli kölcsönszerződés megfelel.

A kölcsönszerződés megkötését megelőzően a felperesi jogelőd által aláírt finanszírozási kérelmekben már egyértelműen meghatározásra került, hogy az adós deviza, svájci frank alapú hitel biztosítását kéri az alperesi jogelődtől, az adós már arról is nyilatkozott, hogy az árfolyamváltozás elszámolását mely konstrukcióban kéri.

A választás feltételezi annak az ismeretét is, hogy az árfolyamváltozás az adós fizetési kötelezettségeire befolyással bír.

A felperes hivatkozásával ellentétben az elszámolás körében irányadó árfolyamot nem az alperes és jogelődje alakította, az üzletszabályzat I/20. pontjában ugyanis a felek az elszámolás alapjaként nem az alperes vagy alperesi jogelőd által jegyzett, hanem a felektől független Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyamot kötötték ki. Az árfolyam módosítására vonatkozó rendelkezések tehát a szerződésben nem szerepelhettek, az árfolyam jegyzése, annak törvényszerűségei ugyanakkor a felek kölcsönszerződésének kereteit abban az esetben is meghaladják, ha az árfolyamjegyzést ténylegesen a hitelező végzi.

A 2/2014. Polgári jogegységi határozatban foglaltak szerint a megfelelő tájékoztatás megtörténtét valóban a pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, az alperes bizonyítási kötelezettségének okirati bizonyítás útján is eleget tehet. A fentiek szerint az egyedi szerződés, illetőleg annak részét képező

üzletszabályzat a megfelelő tájékoztatást tartalmazta, a tájékoztatás megtörténtét az alperes ezen okiratok csatolásával bizonyította. A megfelelő tartalmú írásba foglalt tájékoztatás mellett külön szóbeli magyarázat, figyelemfelhívás nem volt szükséges.

Az alperesi jogelőd valutaváltást nem végzett (6/2013. Polgári jogegységi határozat), az árfolyam változásából eredő fizetési kötelezettsége nem tényleges pénzváltásból, hanem a deviza alapú szerződés azon alapvető tulajdonságából ered, hogy a törlesztéskor megfizetendő összeg a kirovó és lerovó pénznem eltéréséből adódóan a teljesítéskori árfolyamon számítandó, és teljesítendő.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott a Hpt. 78. § rendelkezéseire is, hiszen önmagában az a körülmény, hogy az alperesi jogelőd az adóst a szerződéskötést megelőzően elvégzett hitelminősítés során a szerződés teljesítésére alkalmasnak találta, egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára az nem jelentette azt, hogy az árfolyamkockázatot a világos és egyértelmű írásbeli tájékoztatás ellenére csupán korlátozott mértékben, a teljesítőképessége erejéig lenne köteles viselni.

A kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, devizaárfolyam-kockázat és nagykockázatok fedezetéhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól szóló 244/2000. (XII.24.) Korm. rendelet pedig az alperesi jogelődre, mint pénzügyi vállalkozásra nem alkalmazható, annak hatálya alperesre nem terjed ki. Ezen rendelkezés emellett hitelintézetekre vonatkozó közjogi jellegű rendelkezéseket tartalmaz, azok esetleges megsértése hitelintézetek esetében sem eredményezi az általuk kötött szerződése érvénytelenségét.

A felperes által fellebbezésben hivatkozott 2008/48/EK. irányelv jelen perben nem volt irányadó, mivel az 2008. április 23. napján került elfogadásra, rendelkezéseit a 30. cikk (1) bekezdése alapján nem kell alkalmazni azokra a hitel-megállapodásokra, amelyek a nemzeti végrehajtási intézkedések hatályba lépésének időpontjában már léteztek. Mivel a fellebbezésben hivatkozott C-42/15. számú Európai Unió Bírósága által meghozott döntés a 2008/48/EK. Európai Parlamenti és Tanácsi irányelv értelmezése körében született, a fent kifejtettekre tekintettel ezért jelen perben nem tekinthető irányadónak.

A kölcsönszerződést a megkötésének időpontjában hatályban lévő 87/102/EGK Tanácsi irányelv 4. cikk (1) és (2) bekezdésében írtakat a szerződés teljesíti.

Szintén a 2008/48/EK. irányelv értelmezését adja a felhívott a C-565/12. számú ítélet. Megjegyzi az ítéletábra, hogy az elsőfokú eljárás során felperes nem hivatkozott arra, és nem is került bizonyításra, hogy az alperesi jogelőd a szerződés megkötését megelőzően az úgynevezett KHR nyilvántartásba nem tekintett be, a francia joggal ellentétben a magyar jog ennek elmulasztását nem szankcionálja a kamatkövetelés elvesztésével.

Hasonlóan nem bírt jelentőséggel a felperes által felhívott, a szerződéskötés után hatályba lépett, a fogyasztónak nyújtott hitellel kapcsolatos egyes tájékoztatási szabályokról szóló 56/2014. (XII.31.) NGM rendelet sem.

A felperes keresetében állította a kölcsönszerződés érvénytelenségét a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-e) pontjai alapján. Az elsőfokú bíróság ugyan a keresetet e körben is teljes körűen elutasította, azonban ítélete az a) és e) pont körében indokolást nem tartalmaz, melyet az ítéletábra pótol az alábbiak szerint.

A kölcsönszerződés tartalmazza a kölcsön összegét forintban kifejezve, valamint rögzíti a mértékadó devizanem megjelölését svájci frankban, az üzletszabályzat pedig tartalmazza az

árfolyam, illetőleg mértékadó árfolyam definícióját. Figyelemmel arra, hogy ezen adatok alapján, a Ptk. 231. § figyelembe vételével is a kölcsönösszeg kirovó pénznemben, azaz svájci frankban kifejezett egyenértéke a folyósításkor pontosan kiszámítható volt, a kölcsönszerződés a 6/2013. Polgári jogegységi III.2. a. pontjának és az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 1. pontjának megfelelően megfelelt a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelményeknek. A kölcsönösszeg ily módon történő meghatározása az Európai Unió Bírósága C-126/17. számú végzésének meg-felelően a 93/13. EGK. tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében, illetőleg 5. cikkében írt követelménynek is megfelel, hiszen a szerződés a ténylegesen kölcsönadott összeg számítási módszereit, valamint az alkalmazandó árfolyamot átláthatóan tartalmazza (üzletszabályzat I.20.,I.22.).

A kölcsönszerződés forintban kifejezve tartalmazza a rendszeres havi fizetendő törlesztőrészek összegét, rögzíti azok esedékességét is. Ezek kirovó pénznemben, svájci frankban kifejezett összege az üzletszabályzat I.20., illetőleg I.22. pontja alapján egyértelműen kiszámítható, a kölcsönszerződés az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 2. pontjának megfelelően kielégíti a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtakat. Önmagában az nem okozza a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába ütközését, ha a törlesztőrészlet elkülönítetten a tőke, illetőleg kamat összeget nem tartalmazza. A forintban kifejezett törlesztőrészlet értelemszerűen árfolyamrést nem tartalmaz, a tisztességtelennek nyilvánított kétnemű árfolyamra tekintettel teljesített többletbefizetés pedig a felek között elszámolásra került.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjára alapított fellebbezési kérelem kapcsán az ítéletábra rögzíti, hogy a szerződés semmisségét csupán az okozza, ha abban a THM százalékos mértéke nem kerül feltüntetésre, amennyiben a szerződés a THM százalékos mértékét tartalmazza, azonban az valótlan, nem megfelelő számítás eredménye, úgy az nem a szerződés semmisségét, hanem csupán esetlegesen megtévesztésre hivatkozással annak megtámadhatóságát eredményezi. A felperes ilyen tartalmú nyilatkozatot nem tett. Az ügyleti kamat mértékének és a THM mértékének ugyanakkor nem kell és nem is lehet megegyeznie egymással a THM kiszámítására a szerződés megkötésének időpontjában irányadó 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet 5. számú mellékletében a THM számítására megadott képletre tekintettel.

A felperes a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja, illetőleg Hpt. 210. § (2) bekezdése körében hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés nem határozza meg a szerződéssel összefüggő összes költségeket az ügyleti kamaton túl sem, azonban konkrétan nem jelöli meg, hogy mely költségek feltüntetését sérelmezi. Az ügyleti kamat feltüntetésének hiányában azonban a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján semmis, ahogyan azt az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában rögzítette.

Az elsőfokú ítéletben kifejtettekre tekintettel az ítéletábra rögzíti, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény, illetőleg a 2014. évi XL. törvény rendelkezéseivel a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző szerződés nem konvalidálódott. Az elszámolás kizárólag az árfolyamrés és egyoldalú szerződésmódosítás tekintetében történt meg a felek között, a szerződés konvalidálódása is csupán e két szerződési rendelkezésre állapítható meg. A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző szerződés érvényessége a jogegységi és elszámolási törvény rendelkezéseitől független megállapítható, a bíróság az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdésében meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

Az ítéletábra egyetértett ugyanakkor az elsőfokú bírósággal abban, hogy jelen érvénytelenségi ok csupán a szerződés formai hiányosságát jelenti, hiszen az ügyleti kamat mértékében a felek a THM, a havi törlesztőrészlet összege, az összes visszafizetendő törlesztőrészlet összegének rögzítésével megállapodtak. Az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 7. pontjára figyelemmel a bíróság e körben a

felperes keresetéhez nem volt kötve, kizárólag olyan jogkövetkezményt nem alkalmazhatott, mely ellen valamennyi fél tiltakozott, jelen esetben azonban az alperes a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetére kifejezetten indítványozta annak érvényessé nyilvánítását. Az ügyleti kamat mértékét a szerződés egy összegben a szerződés teljes tartamára tartalmazza, arra tehát a felek szerződési akarata kiterjedt. Ebből matematikai módszerek segítségével az éves százalékos mérték is kiszámítható, a felek szerződési akarata tehát a nominálisan megjelölt kamatmértéknek megfelelő százalékban kifejezett összegre is kiterjedt, a szerződés érvényessé nyilvánításával így a bíróság nem a felek szerződéses akaratát pótolja, csupán a szerződési akaratnak megfelelő kamatmértéket más - a jogszabály által felírt formában - tünteti fel. Az induló ügyleti kamat százalékos mértékét az alperes a perben kiszámította, erre vonatkozó számítását csatolta, az abban szereplő mértékét a felperes érdemben nem tette vitássá, így azt az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el és alkalmazta a szerződés érvényessé nyilvánítása során. Az ítélet tábla észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság a kamat százalékos mértéke tekintetében az ítélet rendelkező részében elírást vétett, melyet pontosított.

Rögzíti az ítélet tábla, hogy a semmisségi ok hivatalbóli észlelésének kötelezettsége a felperes hivatkozásával ellentétben nem azt jelenti, hogy a bíróság a jogvita tárgyát képező szerződés valamennyi rendelkezését hivatalból veszi revízió alá azon szempontból, hogy nem észlel-e a felek által hivatkozottakon túl további semmisségi okokat. Csupán azt jelenti, hogy a bíróságnak a tényállás részévé tett szerződés feltétel érvénytelenségét kell hivatalból észlelnie, ha az a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható. A bíróság vizsgálódását a felek rendelkezési jogából következően nem terjesztheti ki olyan feltételekre, melyre a felek sem kifejezetten, sem nyilatkozatai tartalmát értelmezve nem hivatkoztak (BDT.2015.3361.). A felperes keresetével érintett szerződési feltételek között a bíróság ilyen semmisségi okot nem észlelt. Az ítélet tábla tehát az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasító rendelkezés körében egyetértett, a fenti indokolásbeli kiegészítések mellett.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor tévesen állapította meg a per tárgyának értékét, és a felperes által megfizetendő kereseti illeték összegét. A felperes keresete valóságos és látszólagos keresethalmazatot tartalmazott: elsődlegesen a szerződés létre nem jöttének, illetőleg a követelés bírói úton nem érvényesíthető jellegének megállapítását, másodlagosan a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. A szerződés létre nem jöttének megállapítása iránti kereseti kérelem körében a per tárgyának értéke a Pp. 24. § (1) bekezdésére tekintettel a szerződésben meghatározott kölcsön összege (2 376 600 forint), míg a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem vonatkozásában a per tárgyának értéke a jogkövetkezményként kért marasztalás és az alperes által tartozásként nyilvántartott összeg együttese. A látszólagos keresethalmazatra tekintettel ezen összegek közül a magasabb tekinthető a pertárgy értékének, mely jelen esetben a szerződésben meghatározott kölcsön összege. A felperes ennek alapul vételével köteles az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott mértékű, összesen 142 600 forint kereseti illeték megfizetésére pervesztességére tekintettel az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - figyelemmel a Pp. 253. § (3) bekezdésének utolsó mondatára - a felperes által megfizetendő illeték tekintetében részben megváltoztatta, míg ezt meghaladóan helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségét, melyet az ítélet tábla a 32/2003.

(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, és (5) bekezdése alapján állapított meg azzal, hogy annak összegét a (6) bekezdésre tekintettel mérsékelte, figyelembe véve, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás megtartására nem került sor, az alperes csupán korábbi álláspontját összefoglaló fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő.

A fellebbezés eredménytelenségére tekintettel az illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült felperes az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni a le nem rótt fellebbezési illeték összegét is.

Debrecen, 2019. április 2.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -